

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DİL ve TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ
DİLBİLİM BÖLÜMÜ LİSANS PROGRAMI DERS İÇERİĞİ

Kod	Dersin Adı	Yıl/Yarıyıl	Dersin İçeriği
DBB119	Dilbilime Giriş	I. Yıl – I. Yarıyıl	Dil olgusunun temel özellikleri, kavramları ve yaklaşımlarının ayrıntılı bir biçimde öğrenciye verilmesi amaçlanır.
DBB121	Dilbilgisi Kavramları ve Türkçe	I. Yıl – I. Yarıyıl	Öğrencilerin geleneksel dilbilgisi kavramlarına yönelik eleştirel gözlemler geliştirmesini, bu eleştirileri Türkçeden ve belli başlı yabancı dillerden örneklendirmesini ve söz konusu dil yapılarına çağdaş dilbilimin nasıl yaklaştığına dair bir genel kavramaya ulaşmalarını sağlamak amaçlanır.
DBB123	Uygulamalı Dilbilim	I. Yıl – I. Yarıyıl	Uygulamalı Dilbilim alanının ve alt alanlarının tanıtılması; alanla ilgili temel kavramların kazandırılması amaçlanmaktadır.
DBB125	Yabancı Dilde Genel Çözümlemeler	I. Yıl – I. Yarıyıl	Bu derste yabancı dilin genel dilbilgisi kuralları ve bu kuralları öğrencilerin konuşma ve dinleme becerilerinde kullanma ve pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.
DBB127	Karşılaştırmalı Dilbilgisi I	I. Yıl – I. Yarıyıl	Türkçe ve İtalyancanın dilbilgisi dizgelerinin sözcük türleri temelinde karşılaştırmalı bir biçimde incelenmesi amaçlanmaktadır.
DBB124	Karşılaştırmalı Dil İncelemeleri	I. Yıl – II. Yarıyıl	Tek tek dünya dillerinin yapılarına yönelik betimlemeler yapılması ve dünya dillerinin çeşitli açılardan sınıflandırılması amaçlanmaktadır.
DBB126	Sözcük Anlambilimi	I. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste dilin anlamsal görünüşleri, anlamın türleri (göndergesel anlam, yan anlam vb.), anlam değişiminin nedenleri ve ortaya çıkış koşulları ele alınmaktadır. Türkçeden ve diğer dünya dillerinden örneklemelerin yapılması, öğrencinin bir yandan dillerin anlatım yollarını karşılaştırabilmesini, diğer yandan da Türkçenin anlam özelliklerini ayrıntılı bir biçimde kavramasını sağlamaktadır.
DBB130	Yabancı Dilde Söyleyiş Çalışmaları	I. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste öğrenciler, İngilizce ses sistemini tanıyarak, sesletim çalışmaları yapar, yabancı dilde dinleme ve konuşma becerilerini geliştirir, İngilizceyi sözlü ve yazılı iletişimde kullanabilme yeteneğini geliştirir.
DBB132	Temel Dil Becerileri	I. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste, öğrencilere anlamaya yönelik dil becerileri olan okuma ve dinleme ile üretime yönelik dil becerileri olan yazma ve konuşma becerilerinin kuramsal boyutlarıyla açıklanması hedeflenmektedir.

DBB112	İletişim ve Dil	I. Yıl – II. Yarıyıl	Dil çalışmalarının tarihçesi ayrıntılı bir biçimde öğrencilere verilir. Sonraki süreçte dilbilim alanındaki temel okul ve ekollere ve yaklaşımlara ilişkin bilgi verilir. Bu çerçevede amaç, öğrencilere alan ve tarihçe hakkında bilgi kazandırmaktır.
DBB213	Sesbilime Giriş	II. Yıl – I. Yarıyıl	Bu derste dilin sözlü ve yazılı değişimleri, Türkçe ses dizgesinin genel özellikleri anlatıldıktan sonra ses dizgesindeki ünlüler, ünsüzler, kayan ünlüler çıkarılış biçimleri ve dağılımlarıyla ele alınacak, sesbilim abecesiyle konuşmanın yazıya dönüşümü öğretilecek ve dildeki seslerin artzamanlı ve eşzamanlı değişimleri ses olayları çerçevesinde işlenecektir.
DBB215	Biçimbilim	II. Yıl – I. Yarıyıl	Bu derste biçimbilim temel kavramları ve Türkçeden örnek çözümlenmeleri üzerinde durulmaktadır.
DBB219	Yabancı Dilde Sözvarlığı Çalışmaları	II. Yıl – I. Yarıyıl	Öğrencilerin okuma etkinliği aracılığıyla yabancı dilde sözvarlığını geliştirmesi ve ileri düzeyde sözvarlığı bilgisine sahip olması amaçlanır.
DBB217	Sözdizimi I	II. Yıl – I. Yarıyıl	Türkçe ve çeşitli dillerden örneklerle dilin sözdizim düzlemi hakkında giriş bilgileri vermek ve Evrensel Dilbilgisinin açıklanmasına yönelik olarak Chomsky tarafından geliştirilmiş olan Üretici Dilbilgisi modelini tanıtmak amaçlanır.
DBB221	Karşılaştırmalı Dilbilgisi II	II. Yıl – I. Yarıyıl	Türkçe ve Almanca'nın dilbilgisi dizgelerinin sözcük türleri temelinde karşılaştırmalı bir biçimde incelenmesi amaçlanmaktadır.
DBB223	Türk İşaret Dili I	II. Yıl – I. Yarıyıl	Bu dersin amacı, farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin işitme engelli ve sağır bireylerle A1 düzeyinde Türk İşaret Dilini kullanarak iletişime geçmesi ve anlaması amaçlanır.
DBB204	Ruhdilbilim	II. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste ruhdilbilim alanına ilişkin kuramsal ve uygulamalı çalışmalar hakkında bilgi verilmesi amaçlanır.
DBB208	Yabancı Dilde Tümce Çözümlenmeleri	II. Yıl – II. Yarıyıl	Öğrencilerin, ileri düzeyde okuma metinlerinde okuduğunu anlama ve çıkarım yapma yeteneğinin geliştirilmesi amaçlanır.
DBB210	Sözdizimi II	II. Yıl – II. Yarıyıl	Öğrencilerin dillerin yapısı ve işleyişindeki sözdizimsel yönler hakkında belirli bir kuramsal çerçevede inceleme ve çözümlenmeler yapmasını, Türkçe başta olmak üzere dillerin sözdizimsel özelliklerini bu kuram çerçevesinde karşılaştırmasını sağlamak amaçlanır.
DBB214	Tümce Anlambilimi	II. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste, tümce anlambiliminin temel kavramlarını öğrencilere tanıtmak amaçlanır.
DBB216	Türk İşaret Dili II	II. Yıl – II. Yarıyıl	Bu dersin amacı, farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin işitme engelli ve sağır bireylerle A2 düzeyinde Türk İşaret Dilini kullanarak iletişime geçmesi ve anlamasıdır.

DBB301	Metindilbilim	III. Yıl – I. Yarıyıl	Bu derste dilbilimin alt alanlarından biri olan metindilbilim kuramları ve bu kuramlar çerçevesinde çeşitli türlerde metinlerin incelenmesi uygulamalı olarak ele alınmaktadır.
DBB303	Sesbilim Çalışmaları	III. Yıl – I. Yarıyıl	Bu derste dil sisteminin işleyişi ve dilin bileşenleri genel olarak anlatıldıktan sonra sesbilimsel bileşenin sistemdeki yeri üzerinde durulacak; “ayırıcı özellik” kavramının diliçi ve dildışı betimlemesi yapılacaktır. Daha sonra, Türkçedeki parçalı ve parçalarüstü sesbirimlerin özellikleri ve işleyişleri ele alınacak, bürün dizgesini oluşturan birimler ve sözlü dildeki görünümleri örneklerle işlenecektir.
DBB305	Toplumdilbilim	III. Yıl – I. Yarıyıl	Bu derste öğrencinin dil ve toplum arasındaki ilişkinin, soyut ve somut düzlemdeki görünümüne yönelik genel bilgiye sahip olması amaçlanmaktadır.
DBB307	Yabancı Dilde Metin Çözümlemeleri	III. Yıl – I. Yarıyıl	Bu derste öğrenciler İngilizce okuduğunu anlama becerisini geliştirecek etkinlikler yapar, sözcük dağılımını geliştirecek aktivitelere katılır, belirli okuma parçalarında kullanımını gözlemledikleri en ileri düzey İngilizce dilbilgisi kalıpları ve sözcükleri, takip eden soru-cevap biçimindeki aktivitelerle pekiştirilir.
DBB309	Karşılaştırmalı Dilbilgisi III	III. Yıl – I. Yarıyıl	Japoncanın ses dizgesine ilişkin bilgi verilmesi ve ses dizgesi bilgisi temelinde Japoncanın yazı dizgelerinin (hiragana, katakana ve kanji) tanıtılması amaçlanır.
DBB311	Görsel Okuma ve Estetik I	III. Yıl – I. Yarıyıl	Bu derste, görsel algı ile başlayan dış dünyayı ve dış dünyadaki görsel bileşenleri yorumlama süreçleri üzerinde durulmaktadır.
DBB302	Dil ve Beyin	III. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste, insan beyninin anatomik özellikleri, diğer canlı beyinlerinden ayrılan yönleri, dilin beyindeki oluşumu ve konumlanması, konuşma eyleminin gerçekleşimi, herhangi bir beyin hasarı sonucu dil sistemindeki aksamalar, dil sisteminin işleyişini etkileyen hastalıklar (afazi, şizofreni, otizm vd.), bu hastalıklar sonucu dil sisteminde ortaya çıkan aksamaların betimlenmesi ve dilin yeniden kazandırılması işlenecektir.
DBB304	Anadili Öğretimi	III. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste, anadilinin öğretimi üzerinde çeşitli kuram ve yaklaşımlar üzerinde durulmakta, Türkçeden örneklerle tartışma yapılmaktadır.

DBB306	Dilbilgisi Öğretimi	III. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste, öğretimbilimsel dilbilim yaklaşımları çerçevesinde Türkçe dilbilgisi öğretimi konusu ele alınmaktadır. Derste dilbilgisinin nasıl öğretileceği sorusunun yanıtlarını doğrudan etkilemekte olan dilbilgisinde neyin öğretilmesi gerektiği, öğretileceklerin hangi tür betimlemelere göre saptanacağı ve ne ölçüde öğretilmesi gerektiği konuları üzerinde durulmaktadır. Ders izlencesi içinde kullanılmakta olan Türkçe ders kitaplarındaki betimlemeler dilbilim bakış açısı çerçevesinde sorgulanmaktadır.
DBB308	Yabancı Dilde Yazılı Anlatım	III. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste öğrenciler paragraf yazma tekniklerini öğrenir, kompozisyonun tez tümcesini yazma tekniklerini öğrenir, kompozisyonun anafikirini bulma yöntemlerini öğrenir, akademik metin oluşturma yöntemlerini öğrenir, bu bilgileri kullanarak İngilizce paragraf ve kompozisyon yazabilmeyi öğrenir, TOEFL ve GRA gibi sınavlarda paragraf/kompozisyon yazımı sırasında nelere dikkat etmesi gerektiğini bilir.
DBB310	Konuşma Eğitimi	III. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste, konuşma analizi ve temel yaklaşımlar üzerinde durulmaktadır.
DBB312	Görsel Estetik ve Okuma II	III. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste, göstergebilimin temel kavramları üzerinde durulmaktadır.
DBB401	Sözcükbilim ve Sözlükçülük	IV. Yıl – I. Yarıyıl	Bu dersin ilk konularını sözcükbilimin temel kavramları ve sözlükbilimin sözcükbilim içindeki yeri oluşturmaktadır. Daha sonra, elektronik sözlükler, metin bütünceleri tahıkl dizinleyiciler (concordance), etiketleyiciler (parser, targer) gibi çeşitli çözümleme araçları tanıtılarak sözcükbilimin bilgi edinme yolları ele alınmaktadır. Bundan sonra, okul sözlüklerinde sözvarlığının düzenlenişi, bir madde başında bulunması gereken bilgiler örneklerle ele alınmaktadır.
DBB403	Dil Edinimi	IV. Yıl – I. Yarıyıl	Çocuğun dil edinim sürecinin nasıl gerçekleştiği ve bu sürecin dil kuramı ile nasıl ilişkilendirilebileceği öğretilmesi amaçlanır.
DBB405	Yabancı Dilde Sözlü Anlatım	IV. Yıl – I. Yarıyıl	Öğrencilerin, İngilizce sözlü anlatım becerilerini uygulamalı olarak geliştirmesi ve sözlü anlatım sırasında belirli toplumsal ortamlarda belirli kalıpları kullanması üzerinde durulur.
DBB411	Bilimsel Araştırma ve Yazma Teknikler	IV. Yıl – I. Yarıyıl	Bu derste, bilimsel bir araştırmanın oluşturulma aşamaları ve bilimsel araştırma yöntemleri üzerinde durulmaktadır.
DBB417	Yayıncılıkta Edisyon ve Redaksiyon I	IV. Yıl – I. Yarıyıl	Bu derste, yayıncılığın temel kavramları olan editörlük, redaktörlük ve yayın aşamaları üzerinde durulmaktadır.
DBB400	Bitirme Ödevi	IV. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste öğrenciler APA ölçütleri temelinde dilbilim bir alanını ilişkilendiren mezuniyet tezlerini hazırlamaktadır.

DBB402	Dilbilim ve Çeviri Kuramları	IV. Yıl – II. Yarıyıl	Türkçe ve Japoncanın yapısal özellikleri, sözcük türleri temelinde karşılaştırmalı yöntemle incelenmesi amaçlanır.
DBB404	Yabancı Dil Öğretimi	IV. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste, yabancı bir dilin nasıl öğretilmesine gerektiğine ilişkin kuramlar ve yaklaşımlar üzerinde durulmaktadır.
DBB406	Kullanımbilim	IV. Yıl – II. Yarıyıl	Dilsel düzlemlerden biri olan kullanımbilime ilişkin araştırma alanını tanıtarak, alanın kullanımbilimsel olguların açıklanmasında kullanılan kavram ve terimlerini kuramsal bir çerçeve içinde öğretmek amaçlanır.
DBB408	Yabancı Dilde Çeviri Çalışmaları	IV. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste öğrenciler çeviri biliminin temel kuramları ile ilgili bilgi edinir, İngilizceden Türkçeye çeviri yaparken dikkat etmesi gereken temel özellikler ile ilgili farkındalık geliştirir, Türkçeden İngilizceye çeviri yaparken dikkat edilmesi gereken temel özellikler ile ilgili farkındalık geliştirir, Başta dilbilim metinleri olmak üzere akademik metinlerini temel çeviri teknikleriyle çözümler.
DBB410	İkidillilik ve Çokdillilik	IV. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste ikidillilik ve çokdillilik konuları üzerine alanyazından örnek çözümlenmeleri yapılmaktadır. Bu bağlamda ikidillilik ve çokdillilik üzerinde çeşitli diller temelinde oluşturulan kuram ve yaklaşımlar üzerinde durulmaktadır.
DBB412	Yayıncılıkta Edisyon ve Redaksiyon II	IV. Yıl – II. Yarıyıl	Bu derste editörlük, redaktörlük uygulamaları ve bir eserin yayına hazırlanması süreçleri üzerinde durulmaktadır.